

ΝΤΕΝΕΚΕΣ

ΝΤΕΝΕΚΕΣ κ. **ΤΕΝΕΚΕΣ, Ο**, ουσ. [<τουρκ. teneke], ο ντενεκές. **1.** δοχείο κατασκευασμένο από λευκοσίδηρο καθώς και το περιεχόμενο του δοχείου αυτού: «θέλω ένα ντενεκέ για να βάζω πετρέλαιο || αγόρασα δυο ντενεκέδες λάδι. **2.** (υποτιμητικά) λέγεται για οποιαδήποτε μέταλλο, ιδίως για κόσμημα που είναι κακής ποιότητας ή πολύ φτηνό: «θέλησε να της αγοράσει ένα δαχτυλίδι κι έδωσε ένα σωρό λεφτά γι' αυτόν τον ντενεκέ». **3.** άνθρωπος που δεν έχει τις απαιτούμενες γνώσεις σε κάποια τέχνη, που είναι ανίκανος, ακατάλληλος για να κάνει καλά κάτι: «αποδείχτηκε μεγάλος ντενεκές ο τάδε μηχανικός». **4.** άνθρωπος χωρίς περιεχόμενο, κούφιος, ανάξιος λόγου, τιποτένιος: «μέσα στη νέα κυβέρνηση μαζεύτηκαν όλοι οι ντενεκέδες». Από την εικόνα του άδειου ντενεκέ, που, όταν τον χτυπάμε, αφήνει το χαρακτηριστικό ήχο του άδειου δοχείου που παρομοιάζεται με το περιεχόμενο του ανθρώπου·

- άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές γεμάτος κι άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές άδειος, άλλη αξία, άλλη αντιμετώπιση έχει ένας άνθρωπος με περιεχόμενο, με προσόντα και άλλο ένας άνθρωπος κενού περιεχομένου: «να μην παραπονιέσαι που φέρονται πιο ευγενικά στον κύριο καθηγητή απ' ότι εσένα τον άξεστο, γιατί άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές γεμάτος κι άλλο θόρυβο κάνει ένας ντενεκές άδειος»·

- *ντενεκέ μαχαλάς*, (ειρωνικά ή υποτιμητικά) πολύ φτωχική γειτονιά: «ζει στον ντενεκέ μαχαλά, που βρίσκεται στην άκρη της πόλης». Από την εικόνα της φτωχογειτονιάς που τα σπίτια της, ιδίως παλιότερα, ήταν κατασκευασμένα από λαμαρίνες. Τέτοιες γειτονιές υπήρχαν στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη και σε άλλες μεγάλες πόλεις μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1960. Αραιά αναφέρεται σαν ντενεκέ μαχαλάς και ο καταυλισμός των τσιγγάνων·

- *ντενεκές αγάνωτος* ή *ντενεκές ξεγάνωτος*, **α.** τεχνίτης που δεν έχει τις απαιτούμενες γνώσεις, που είναι ανίκανος, ακατάλληλος να κάνει καλά κάτι: «κάλεσα έναν ηλεκτρολόγο στο σπίτι και αποδείχτηκε ντενεκές αγάνωτος». **β.** άνθρωπος χωρίς περιεχόμενο, ελεεινός, τιποτένιος: «δεν σ' υπολογίζω διόλου, γιατί είσαι ντενεκές ξεγάνωτος». Από την εικόνα του σκουριασμένου ντενεκέ που έχει τρύπες και δε γανώθηκε, οπότε είναι άχρηστος, αφού δεν μπορεί να συγκρατήσει κανένα υγρό.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας